

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Škofjeloški občinski odbor proti oskrbništvu cerkvenega premoženja.

In kakor smo predpostavili, tako se je tudi zgodilo. Škofjeloški občinski odbor v svoji seji od 17. t. m. ni bil voljan kloniti svojega tilnika in se ponizati pred farovško komando. Sklenil je namreč, da naj se vloži pritožba na c. kr. deželno vlado v Ljubljani zoper razsodbo c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju v zadevi ureditve cerkvenikove in organistove plače. Nista pa tako sklenila odbora županstevo Zmonec in Stara Loka iz lahko umljivih vzrokov. Ako davkoplačevalci teh dveh občin tako radi plačujejo povečane doklade, je seveda popolnoma prav, mi nimamo nič proti temu!

Svojim čitateljem poročamo o dogodkih v navedenih občinskih seji, v kolikor se tiče naše zadeve, sledeče:

G. mestni župan Lenček je, preidši na to točko dnevnega reda, naprosil svojega namestnika g. podžupana Sušnika, naj prevzem prečita obsirno razsodbo in razloge c. kr. okrajnega glavarstva. G. podžupan je vstregel tej prošnji in ko je dokončal čitanje, je g. župan otvoril debato.

Za besedo se je oglasil g. občinski odbornik Zgon. G. Žigon je govoril približno sledeče:

«Ravnokar smo slišali razsodbo c. kr. okrajnega glavarstva, vsled katere se hoče vsem davkoplačevalcem farne občine škofjeloške vsiliti novo, nepotrebno, a zato občutno breme. Da bi se nam pa ob enem nudili kaki novi viri dohodkov, seveda o tem ni govora.

Gotovo je bil marsikateri izmed gg. odbornikov navzoč pri konkurenčni obravnavi, ki jo je

vedil c. kr. okrajni glavar v tej dvorani. Takrat se je tu slišal samo en glas: «Nič novih doklad — nič novih doklad!» Ako ima torej konkurenčna obravnava kak pomen, potem je razsodba c. kr. okrajnega glavarstva naravnost nasprotna želji davkoplačevalcev, ker se njih glas ni vpošteval. Zbog tega je pa naše mestno županstvo dolžno se potegniti za koristi vseh davkoplačevalcev in stavim sledeči predlog:

Glede na razsodbo c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju od dne 5. septembra 1910, št. 19 784, tuuradno prispelo dne 8. septembra 1919, pod opr. št. 1893, s katero se vsled prošnje tukajšnjega župnega urada in na podlagi konkurenčne razprave, ki se je vršila dne 22. avgusta 1910, določa cerkveniku in organistu tukajšnje farne cerkve plača v skupnem znesku 1220 K na leto in bi po tej razsodbi bili škofjeloški farani, torej tudi davkoplačevalci, spadajoči pod naše mestno županstvo, zavezani prispevati k tej plači potom doklad na direktne davke (izvzemši osebno dohodnino in plačarino), ki so predpisani v krajnem obsegu naše fare;

z ozirom na to, da bi bile te cerkvene doklade popolnoma novo breme za naše davkoplačevalce, ker sta se doslej plačevala cerkvenik in organist iz cerkvenih dohodkov, kateri dohodki so vedno za to zadoščali, a so se sedaj naenkrat zmanjšali, ni povsem verjetno, ker ta trditev ni še nikakor dokazana;

z ozirom na to, ker so se brezizjemno vsi na konkurenčni obravnavi navzoči davkoplačevalci izrekli zoper plačilo kakršnihkoli doklad za prispevanje k plači cerkvenika in organista in so se s tem v ogromni večini strinjali tudi drugi davkoplačevalci, ki radi prenapolnjene mestne dvo-

rane, kjer se obravnavalo, niso mogli priti do besede in ugovarjati zahtevi župnega urada;

z ozirom na to, da je, ko je prebivalstvo mesta Škofje Loke izvedelo o sklicanju konkurenčne obravnave in nje izidu, nastalo pri veliki večini davkoplačevalcev silno razburjenje, ker se smatrajo te doklade, ki se od njih zahteva bolj kakor čin samovoljnosti, nego pa da bi odgovarjale glavnemu načelu pri določitvi davkov in doklad, to je, da bode te doklade kolikor največ mogoče upravičene in pravične;

z ozirom na to, da morajo občinski odbori polgati največjo skrb na to, da se potrebne doklade za pokritje, iz občinskega upravnega gospodarstva nastalih letnih primanjkljajev kolikor mogoče znižajo, ne pa povišajo;

z ozirom na to, da se ravno v našem občinskem gospodarstvu moramo leto za letom boriti z razmeroma prevelikimi proračunskimi primanjkljaji, ki so povzročili, da so se občinske doklade za pretekla leta morale poviševati in bo brezdvomno tudi za bodoča leta neogibna potreba poskočiti z dokladami že za občinske potrebe;

z ozirom na to, da bi ravno tudi te nove doklade za ureditev plače cerkvenika in organista otežkočale finančno operiranje v naši občini in da bi davkoplačevalci, ki so že sedaj preobremenjeni z vsakovrstnimi davki in drugimi javnimi plačili, z nezaupanjem spremljali vsako nadaljnje delovanje našega občinskega odbora, ako bi ob pravem času ne izkušali zastaviti vse sile, da odvrnemo od davkoplačevalcev novo občinsko breme, ki se jim hoče s tem naložiti;

z ozirom na to, da po splošnem mnenju se konkurenčna obravnava za tozadevno ureditev

PODLISTEK.

O koleri.

Iz vseh strani se čujejo plašni kliči: kolera, kolera je tu, je že v Avstriji i. t. d. Res je. Tudi pri nas v Avstriji, osobito na Dunaju, se zasledili par slučajev kolere, zanešene k nam iz drugih držav. Strašno pa divja kolera po Rusiji in tudi po južni Italiji se je jako razširila.

Bilo bi napačno, ako bi tajili, da je kolera že prav blizu nas. Treba je ljudstvo pravočasno opozoriti, kako naj se upre krutemu sovražniku.

Čistost, snažnost je prvo in glavno obrambno sredstvo tudi zoper kolero. Ni torej res, kar pravijo nekateri: «ah kaj, če jo moram dobiti, je itak dobim in ji ne uide!» in se nič ne brigajo proti njej. To so norci in lahkomisljeniki! Dokler se morem, se nevarnosti branim.

Kolero provzročajo bacili. Ti bacili so v vodi, osobito v pitni. Če je torej v kakem kraju le sum za obstanek kolere takaj opravičen, umivajmo se le z dobro prekuhano in ohlajeno vodo in pijmo enako vodo. Pri kuhanju vode se bacili uničijo. Sirtelji kolere so tudi vsa živila, ki so bila v neprekuhani vodi oprana, sadje, zelenjava i. t. d.

Bacili kolere se vgnezdijo v tankem črevesu, kamor pridejo vsi skozi želodec. Kdor ima zdrav želodec in torej zdravo želodčno kislino, pri njem ta kislina bacile pomori in pri takem človeku ni

velike nevarnosti. Pri ljudeh slabih želodcev pa uplivajo bacili strašno in se tudi silno množijo.

Odpadkov človeka, bolnega na koleri, se bog-nedaj dotikati, kdor pa se jih je na kakršenkoli način dotaknil, naj se takoj očisti in naj vpraša za svet zdravnika.

Domovina kolere je v nekaterih krajih Indije, kjer včasih gospodarji celo leto. Tamošnji prebivalci silno trpijo, ker ne poznajo zdravniških predpisov ter niti najnavadnejših pojmov o pravem načinu življenja in — snage. Iz teh krajev se zamaša kolera v druge dežele. Največkrat v Rusijo, kjer je že samo letos pomorila nad 50.000 oseb, isto-toliko, če ne več, pa je še vedno belnih, in vsak dan jih zbolijo nove stotine. Tudi v južno Italijo se je zanesla in — kakor že zgoraj omenjeno — celo v naše avstrijsko državo.

Bacilov, kateri provzročajo kolero, se s prostim očesom ne vidi, ampak s povečevalnim steklom. Šele po tisočkratni povečavi se vidi bacil kot mala, en milimeter dolga črtica. V človeških črevesih se razmnože ti bacili v nekoliko urah strahovito. Iz vsakega posameznega nastanejo milijoni in milijoni novih. Ti bacili vstvarjajo v črevesih strahovito delujoče strupe, ki zopet provzročajo vsa znamenja, ki se pojavljajo pri koleri: strahovita driske, trajao bruhanje, krči v bedrih, nezavest in smrt.

V vsakem človeku, ki je umrl za kolero, se pri raztelesenju najde bacile; brez bacilov ni ko-

lere. Ti bacili pa morejo priti v človeka le potom zavživanja hrane in vode.

Ljudje, ki imajo kolero ali ki so bili v dotiki z na koleri bolnimi, raznašajo kolero, in sicer tudi ljudje, ki so navidezno zdravi. Vse, kar je kakorkoli prišlo z blatom ali bruhanjem od na koleri bolnega človeka v dotiko (bodisi da je le ena kapljica od tega priletela nevideno kam), je sposobno širiti kolero. Kakor že zgoraj omenjeno, so ljudje z zdravimi želodci in z dobro hrano veliko bolj varni pred kolero nego ljudje s slabimi želodci ali taki, ki si kvarijo želodce s slabimi jedmi. Zato se je mnogokje opazilo, da je kolera izbruhnila v kakem kraju v ubožnejših rodbinah, dočim v bogatejših ne. Ko začne bolezen splošno, je seveda lahko mogoče, da nobena rodbina ni varna pred njo.

S kuhanjem in pečenjem se kolerine bacile uničuje. Zato se ne sme v času, ko grozi kolera, nič surovega jesti in nič nekuhanega piti. Sadje, kumare, solata, redkvice i. t. d. se torej sploh ne smejo zavživati v času nevarnosti s strani kolere. Pred jedjo si vedno umij roke; na cesti imej rokavice; roke ne podajaj nikomur. Jedi si pripravljaj sam doma in vse dobro prekuhaj in prepeci!

To se nauki za slučaj, da bi se izvedelo, da je tudi v našo deželo že prišla nesreča. Za zdaj še to ne velja. Pač pa velja tudi zdaj kakor vedno geslo: največja čistost in snažnost! N. L.

Gospodarski del.

Ministrski svet za argentinsko meso. Dne 15. t. m. je imel ministrski svet sejo, na kateri je sklenil, da se takoj obrne na ogrsko vlado glede dovoljenja za uvoz argentinskega mesa. Za sedaj se ima dovoliti uvoz 10 000 ton mesa. — Prodaja argentinskega mesa bo samo dovoljena, ako se bo navedla provenienca.

Pšenice se je pridelalo letos po uradnih podatkih v celi monarhiji okoli 70.020.000 mc; in sicer je dala Hrvatska in Ogrska 54.020.000 mc; Avstrija 15.280.000 mc, Bosna in Hercegovina pa 720.000 mc. Potreba pšenice pa je 63.300.000 mc. Višek nad potrebo je neznaten.

Tedenski sejem v Kranju dne 19. septembra 1910. leta. — Prignalo se je: 101 glav domače goveje živine, 214 glav bosanske goveje živine, 61 glav goveje živine hrvaške, 4 domača teleta, — hrvaških telet, 189 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovac, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani vol 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pitanje 100 kg 52—54 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 10—, proso K 7—, rž K 7-50, oves K 8—, ajda K 7—, repno seme K —, fižol ribničan K 14-25, mandalon K 13— koks 15 K, krompir K 2 50 za 50 kg.

Dopisi.

Loške novice.

Svečanostna seja «Sokola» se je vršila v soboto, 17. t. m. ob pol deveti uri zvečer v društveni telovadnici. Navzočih je bilo poleg odbornikov tudi mnogo drugih članov. Po seji so se imele razdeliti bratom telovadcem diplome, s katerimi so bili odlikovani na zadnjih dveh tekmah «Gorenjskih sokolskih društev», oziroma «Gorenjske sokolske župe», ki sta se vršili prva lani v Trzinu, druga letos na Jesenicah. Lani je bilo odlikovanih pet, letos na Jesenicah pa celo osem naših bratov telovadcev. Pri tej priliki je imel br. Nadilo v telovadnici govor, s katerim je poveljeval svečanost tega dneva. Povdarjal je, kako se moramo veseliti tega dneva, ki nam je pokazal, kak lep uspeh je doseglo naše društvo. Plemenit in vzvišen je cilj sokolski, za katerim stremimo. Toda pot do tega cilja ni lahka in z rožicami posuta, ampak težavna in trnjeva. Omenjal je govornik, da je naše društvo vzgojilo brate-telovadce, ki neustrašeno služijo sveti sokolski nalogi. Ravnomar omenjena odlikovanja pa so telovadci dosegli z neumornimi vajami. Njihova zasluga je, da je naše društvo izmed prvimi sokolskimi društvi na našem lepem Gorenjskem. Plačilo za njihovo sokolsko delo imajo naši telovadci v diplomah, ki jim jih bo izročil brat starosta. Pri srčno čestita v imenu vseh naših Sokolov na tako častno znanje, ki so jo priborili na javnih telovadiščih. Tudi naše društvo je blagrovati na takih bratih, ki jih stavimo drugim, mlajšim, zlasti naraščaju za časten vzgled. Pozval je odlikovane, naj spoznajo, da so si priborili ta odlikovanja le s sestavnim in vztrajnim delom. V tem spoznanju

plače cerkvenika in organista ni popolnoma pravilno vršila, ker se na obravnavi ni glasovalo, ali je kdo za nove doklade ali ne, se sploh ni niti konstatiralo število navzočih, ampak se je vse navkriž govorilo;

z oziroma na to, da se navedena razsodba opira na razloge, ki bi se dali izpodbiti z drugimi, nje utemeljitev omajajočimi dokazi,

in končno z oziroma na to, da se ne more priznati popolna verjetnost v razsodbi pod št. 3 omenjenim izkazom o vseh dohodkih cerkvenika in organista, ki bi jih oskrbnistvo cerkvenega premoženja župne cerkve v Škofji Loki moralo vsako leto predlagati odboru županstva Škofja Loka, Zminec in Stara Loka, ker ti odbori ne bi imeli nobene pravice do vpogleda v cerkvene račune same —

predlagam:

Slavni občinski odbor mesta Škofje Loke skleni, da se zoper to razsodbo vložijo pravočasno pritožba na c. kr. deželno vlado v Ljubljani.

Gosp. mestnega župana pa prosim, da stavi ta moj predlog na glasovanje in ga sprejme dobesedno v današnji zapisnik.

G. mestni župan je s pravnega stališča pojasnjeval razsodbe c. kr. okrajnega glavarstva in tudi drugi gg. odborniki so posegli v debato.

H koncu je se g. obč. svetovalec Flis stavil dodatni predlog, da se naj izroči sestava pritožbe kakemu odvetniku in poveri g. mestnega podžupana, da se dogovori in informira o vsem potrebnem dotičnega odvetnika.

Pri glasovanju se sprejme predlog g. obč. odbornika Žigoma soglasno, dodatni predlog g. obč. svetovalca Flisa pa z večino glasov.

O teh sklepih se je takoj govorilo po celem mestu. Živahno se je komentirala cela zadeva, vsi pa so se strinjali s tem, da je treba odločno nastopiti proti novi dokladi!

Pritožba proti razsodbi c. kr. okrajnega glavarstva se je zdaj že vložila in pričakujemo torej rešitve.

§ 1. državnega šolskega zakona.

Govoril na XXII. g'avni skupšini Zaveze dne 7. avgusta t. l. v Novem mestu Engelbert Gangl. Dalje.

Nravno-verska vzgoja.

Ako je res, kar govori Roseggerjev «Waldschulmeister»: «Grem k otrokom v šolo, da se naučim učiteljevanja!» — potem je tudi res, kar trdim jaz: «Da se naučim naravno-verske vzgoje, ne grem v šolo k našim preljubim krščanskim in katoliškim prijateljem!» (Smeh.)

Da se naučim naravno-verske vzgoje, pojdi v šolo k učniku vere ljubezni in odpuščanja, vere bratstva in ponižnosti, ki je še — na križu viseč

— prosil za svoje preganjalce in krvnike, ki ni imel prostora, kamor bi položil trudno glavo! Pojdi daleč stran od pismoukov in farizejev in od njihovih hinavskih hlapcev in od njihovih popačenih in krivih nauk, pojdi naravnost do studenca resnice, neizkaljene in svete! Tamkaj se napij spoznanja in moči! Proti nebu dvigni jasno, čisto čelo! Ne obračaj ga kakor hinavski hlapci za rešnjetelesno procesijo k tlom! Pojdi zaničevanjem mimo trinogov posvetnega in duhovskega stanu, s svojimi mislimi se potopi tja v globino svoje duše, ki je bila iz studenca neizkaljene in svete resnice! Tvoje misli naj se dvignejo, zakaj v njih je vera in pravost! Na dele pojdi! Močan v sebi, stori močne tiste, ki se zbirajo okoli tebe! Lažniki, hinavci, nečistniki in sovražniki naravno-verske vzgoje te hočejo ugonobiti. Trgajo te od družice, ki si z njo pred oltarjem sklenil nerazrušno zakonsko vez. (Klici: Žvio, Gromak!) Odjedajo ti zaslužek! Tovariši iz lastnih vrst, kakor so slabici in brez poguma in brez odločnosti, te na mesto, kjer ti dele kruh, taje in pehajo v bedo! Pojdi mimo njih s ponosno zavestjo, da nisi naprodaj, pojdi na delo in, uprt na nauke Kristove, vzgajaj mladino versko-nravno, ne vzgajaj pa mladine fanatiško-strastno po načelih potvornjene morale političkih pipčarjev, kopčarjev in pihalnikarjev! (Gromovito ploskanje.)

Pusti nož v miznici, konja v blevu, pištolo na klinu — pomladi svojo kri v studencu ljubezni, razjasni užaljenega duha v svojem plemenitem zvanju — tak pojdi na svoje delo! Otrsi si s čevljev prah političke borbe viharjev, vrzi s suknje marko političke firme — samo in edino kot učitelj stopi v učilnico! (Odobravaje.)

Tvoja beseda naj ne bo kladivo, ki se pod njega sirovimi udarci zvijajo mlada srca, lepa ta srčeca, da se jih blaga, nežna čustva prelivajo v sirovost, otopelost, strast in sovraštvo! Kakor gre pomladna sapa nad popjem, da se zamaje, razpoči in razvije v dišeč cvet, tako naj gre tvoja beseda, vsa prežeta v ljubezni, naravnost v srca, da zažive in se razvijejo v čednosti in lepoti! (Ploskanje in vzklikanje.)

Pusti jo, od strasti zeleno zlobo, da daje svoje ime na razpolgo zavratnemu orlu-ujedi, ki podpisuje tvojo obsodbo, plačilo poštenemu tvojemu delu! Pusti jih, mahujskane slepce, da podpisujejo na ukaz namestnika božjega lažnivo ovadbo proti tebi! Pusti denuncianta, ki ti stopa na vrat z ukradenimi pismi v roki! Pusti ga, z jezikom demokrata, s srcem fanatika in nevoščljivca, da razdira tvoje delo, ki si ga vršil dolga leta ljudstvu v blaginjo! Pusti jih, priganjače v jarmu političke odvisnosti, da si nakopljejo poleg prešestovanja še greh neznačajnosti! Pusti ga čuvarja zakona, naj ga grize vest ob storjenih krivicah! Vsa okolica diši po krvi! — Naj brusijo nože, naj kujejo podkove, naj bašejo puške — to je orožje njihove kulture, to je simbol njihove morale in vere, to je vidno znamenje njihovega pojmovanja naravno-verske vzgoje! (Hrup.)

Nekoč so ukradli nekje nekake vzorce potiskanega papirja, kmalu potem so v bližini svetišča Matere prečiste prisegali, da je križ njihovo geslo! To je tisti križ, ki je Kristus na njem izdihnil zaradi poštenosti in resnice!

Dalje prih.

Na selitvi.

Neke lepe nedelje dopoldne sedim na vrtu pred hišo svoje gospodinje v prijazni cvetoti utici, citam v zanimivi knjigi, sanjarim o bodočnosti in — dobro mi je. Pravo nedeljsko razpoloženje. Citam torej in sanjarim, poslušam žvrgolenje tičkov nad in žuborenje bližnjega potoka pod seboj in željno diham vase sladki vonj cvetlic in rož, ki veje iz vrta, ki je v najbujnejšem cvetju. Kratko, srečnega se čutim. Kar zaslišim moje ime. Prislusnem. Da, to je glas pismonoše, ki se pogovarja nekje za hišo z mojo gospodinjo, moža, ki mi je primesel v moj gorski paradiz sicer že marsikako presenečenje in razočaranje, a tudi marsikaj koristnega in prijetnega. Blizajo se trdni koraki.

«Dober dan, gospod, priporočeno pismo imate!» Nekoliko začuden povzamem pismo, ki je imelo oznacbo «priporočeno — ekspresno». Na prvem hipu spoznam uradni značaj. Nemirno ogledujem pismo, zakaj kadar mi moji, vse časti in spoštovanja vredni predstojniki pošiljajo y gore taka pisma, že vem, da pomeni to zame samo dvoje stvari: ali velikansko sitnost ali pa velikansko prijetnost, — avanzma.

Sploh se pa zame še navadna priporočena uradna pisma znamenit dogodek, ker v mojem gorskem raji ni nič tako važnega in nič tako nujnega, da bi bilo potreba ubogo pošto mautiti s takimi pismi. Morda povišanje? Hm, je že mogoče. Radoveden odprema slednjič pismo in citam — prestavljen! Prestavljen iz ljubljenskih gor, daleč dol v Dalmacijo! V treh, štirih uradno-suboparnih stavih je v odloku vse povedano. Kratko: odidi takoj po prihodu naslednika, ki je že na potu, seveda ko si mu oddal v redu vse insignije in

dolžnosti urada. Nič kaj vesel, vržem pismo na m'zo in se zamislim. S kakim veseljem sem pohitel iz žumnega, bliščečega Dunaja v omiljene mi domače gore! Upal sem, da me pustijo tu iti v pokoj. Kje so sedaj zlati gradovi, ki sem jih zidal še pred nekaj minutami? Zbogom, Milka, lepa devotka vašega krcmarja in kramarja — usoda nama ni mila; ne, prav zares ne. Kako lepo sem si ravno danes vse izmislil: v kratkem, ko me povišajo, zaprosim njeno reko; ne bo me odbila, gotovo ne. Nekaj premoženja ima tudi; sanjal sem dalje o beli hišici s cvetočim vrtičkom okrog nje, za hišico čebeljak, pred njim klopico in na njej sem videl v duhu v tesnem objemu dva mlada človeka, za las podobna Milki in meni. Jezno zagrabim nesrečni odlok, ki me je naenkrat spravil ob hišico s vrtičkom, čebelnjakom, klopico in Milko in ga zmasim v žep, da ga obvarujem še hujskih neprilik, ki bi ga lahko doletele v moji jezi. Ptički žvrgolije kot poprej, potok žubori kot poprej, in cvetice in rože duhtijo kot poprej, samo jaz postanem tožem in potr. Toda le za hip, kajti hvala bogu in vsem svetnikom, moja narava ni, da bi se dolgo kujal. Prevdarim: ukaz je ukaz, sanje so sanje. Zamisljen še stojim ob mizi, ko se izza ogra hišice prikaže sklonjena postava starke, moje gospodinje; na pol v zadregi si briše suhe, žuljave roke v čisti nedeljski predpasnik in me zvedavo ogleduje; vem, da je radovedna, kaj mi je prineslo izvanredno pismo. «Predstavili so me, mati,» ji rečem. Prestrašila in razžalostila se je dobra duša. Povem ji, da imam v kratkem oditi in da naj vse moje stvari — veliko jih itak ni — spravi v red. Otožna se vrne v hišo, da ustreže moji želji. Jaz pa jo vrežem dol v vas, k vašemu krcmarju in kramarju, ki ima deklico, s katero

sem v svojem sanjarenju sedel na klopici ob čebeljaku za hišico, v tesnem objemu.

Nekaj dni nato že sedim zgodaj zjutraj v gugajočem se vaškem koleslju. Zraven in pred seboj imam v dveh močnih lesenih kovčegih, ki mi jih je napravil še pred leti vaški mizar za pol večnosti, vso svojo prtljago in se peljem dol v dolino, na postajo. Ni mi ravno lahko pri srcu in ne vem, kaj bi dal za to, da bi mogel zopet sedeti v cvetoti lopi bivše svoje gospodinje in sanjariti o kramarjevem dekletu, o hišici in drugih prijetnih rečeh. Ali predstojniki ne poznajo takih sanj in njihovi odloki nimajo čustev.

«Kam, gospod?» «Prestavili so me! Daleč dol v Dalmacijo!» «Ej, škoda za vas; pa srečno!» Stisnem trdo roko in mož kreva naprej težko in nerodno; opoldne bo doma in bo slisal zvonjenje vaškega zvona.

H, ho, gospod, kam pa vi?» «Naprej, mati; prestavili so me, ne vidimo se več!» «O jej, jej, tako; no, pa srečno, srečno!» Debela jajčarica kobaca navkreber mimo mojega vegastega voza. Ko bo legel večerni mrak na tiho gorsko dolinico, stala bo ona že pri svojem ognjišču. Srečna človeka, ki ne poznata neizprosni odlokov!

Pripeljem se do postaje. Trd sem od dolge, neprijetne vožaje in vse kosti me bolé. Moj voznik se pripravlja na vrnitev, mrači se in pot nazaj v vas je dolga in strma. V maglici napišem nekaj vrstic na listič, ga zganem in izročim vozniku, ki ga s pomenljivim nasmehom varno spravi v žep svojega telovnika. Vem, da ga bo na pravem mestu oddal. In pozdravi naj vse, in... vlak je že tu.

Dalje prih.

in po tih vseh pa jih celokupno Sokolstvo kliče še v telovadnico, da se nadalje ostanejo njega ponos! Koncem svojega govora je pozival br. Nadilo vse navzoče, naj si globoko v svojih srcih vtisnejo pomenljivo besedo dr. Ed. Grégra: «Kakor sokol ljubi solčno svetlobo, ker je ptica jasnega dneva in ne temne noči, tako se tudi mi odvrčamo od teme, od črne noči nevednosti in blodenj in potapljammo svojega duha edino v jasnih valovih pravde in resnice.» — Potem sta se brata Jenko predavala o nalogi sokolskih društev in o zgodovini telovadbe. Z radovoljstvom so vsi bratje Sokoli odšli iz telovadnice, kjer so se navduševali za nadaljno delo. Večina izmed njih se je zbrala na sestanek pri bratu Smidu v pivovarni. Tu se je razvila živahna debata in se je slišala marsikatera lepa beseda o delovanju naših mož v narodnem oziru in na sokolskem polju.

Strela na Suhi. Pri kmetu vulgo Žagar je treščilo pretoklo sredo popoldne okrog 4. ure. Strela je švignila v hlev, pred katerim se je igral sosedov otrok, ki se mu k sreči ni ničesar pripetilo, dočim je v hlevu strela ubila konja, vola in tri krave, vkup pet glav živine. Strela je tudi zadela v Balantov kozolc, ki je na poti od mesta proti Suhi ter je razklala stober. Vsled strele nastali ogenj je velik naliv sam pogasil.

Mestni kamnolomi se tako sijajno renfirajo naši občini, da ji kmalu ne bo več treba pobirati nobenih doklad. To si namreč mislijo naši klerikalci, v resnici je pa seveda narobe res. Kamnolomi malo nesejo in občina mora imeti doklade, ako hoče izvrševati posle, ki jih nalaga naša modra in skrbna c. kr. vlada in pa deloma tudi občani sami. Svojčas je okrajni cestni odbor vprašal našo mestno občino, po kateri ceni bi ji ta dajala iz njenih kamnolomov gramoz za posipanje cest, ki se nahajajo v skandaloznem stanu. Cena, ki je postavila mestna občina, ce tmemu odboru ni ugajala, zato so se vsa nadaljna pogajanja razbila. In pri tem je ostalo do zadnjega časa. Naš okrajni cestni odbor pa ne more delati čudežev, kakor nobeden drug ne, da bi brez gramozu vzdrževal ceste v dobrem stanu. A če nihče drug ne, vedel si je pomagati oni veliki mojster, ki ga je veleslavni klerikalni deželni odbor imenoval za to, da skrbi za naše ceste. Že zdavnaj so mu nehote vhajale oči tja, kjer je mogoče dobiti toliko gramozu, kolikor se ga sploh more potrebovati za posipanje naših cest in tisti kraj so seveda zopet — naši mestni kamnolomi. Preko sklepa občinskega odbora in ne meneč se za to, kaj bo k temu rekel naš g. mestni župan, ki je poklican za to, da izvršuje te sklepe, se je približal nekega lepega dne do delavca v mestnem kamnolomu in je v imenu okrajnega cestnega odbora sklenil z njim pogodbo za dobivanje toliko in tolike kubičnih metrov gramozu po ti in ti ceni. Možakarja sta si segla v roki. Ni nam treba se posebej omenjati, da je delavec pripravljal gramoz za okrajni cestni odbor z največjim veseljem. Mestno županstvo pa je to izvahalo — no, in kaj se vse ne izve v našem mestu! Nastopil je g. župan, ki seveda ima tudi nekaj pri tem govoriti, in je nenadoma prekrizal račun, ki sta ga brez krčmarja napravila mestni delavec in famozni zastopnik okrajnega cestnega odbora s tem, da je ustavil nadaljno dobavo nedovoljenega, prepotrebne gramozu! Najlepše pri vsem tem je pa to, da so vsi nedolžni. Drug na drugega se sklicujejo. Kako bo se s plačilom, ne vemo. Da, da, uboga občinska blagajna, od same suše bi morala kmalu storiti žalosten konec, če bi s teboj upravljali naši izborni gospodarji — klerikalci!

Radovljiške novice.

Osebnosti. C. kr. okraj. šol. svet je imenoval provizoričnim učiteljicam na tukajšnji petrazrednici gđc. Antonijo Jakličovo iz Kranja. — Častni kanonik g. J. Novak se je podal na daljno potovanje v Nemčijo. — Sodnijski sluga I. Lenič je premiščen na Vrhniko.

Pouk na tukajšnji ljudski šoli se je pričel dne 16. t. m. Ob 8. uri je bila sveta masa, a po masi takoj redni pouk. Kakor smo se prepričali iz dolgega spreveda učencev in učenk, ki so korakali v cerkev, bo menda šolsko poslopje kmalu pretesno za tako ogromno stvilo solarjev.

Dar. Ministrstvo je naklobilo obrtno-nadajevalni šoli 600 kron za pokritje naraslih stroškov. Pouk na tej šoli se prične prvo nedeljo v mesecu oktobru. Vse obrtnike sploh opozarjamo, da naj ne otežkočijo svojemu vajencu rednega obiska te prepotrebne šole — ker je znano, da je revež oni obrtnik, ki je duševno zaplankan.

V izložbi L. Fürsagerja je razstavljal g. Rojec Franc plastično podobo, predstavljajočo zimo. Delo je pač umotvor svoje vrste. Predmet te podobe je «zima» in je nekako takole: v ozadju je zimska pokrajina, predstavljajoča del Gorenjske, v ospredju se nahaja iz naravnih trav, vej, vejic, lubja itd. narejena zimska narava, a v sredi koraka palček, noseč zeleno smrečico v eni, v drugi roki pa košarico, kjer se nahaja značilni gorenjski dar «piščeta» iz lecta. — Kdor si ogleda podobo natančneje, vidi šele, kako fino, naravno s čudovito natančnostjo je to delo dovršeno. Delo pač mojstra hvali! Opomnimo, da je g. Rojec imel razstajljene dve taki podobi «zimo» in «pomlad»

letošnje leto na Bledu in da je takoj našel kupca za «pomlad». Razstavljeni podobi sta bili sicer razstavljeni kakor vzorec, a dotičnemu kupcu je podoba tako ugajala, da ni hotel čakati, da se mu napravi drugo. Pač dobro znamenje.

Deželna vlada je te dni potrdila pravila «Čebelarkega društva», ki naj ima sedež v Radovljici.

Vreme je letos prav muhasto. Pretečeni teden smo imeli tako čudno vreme, da smo mislili, zima je tu. Oblačno je, dež, burja in megla — a ko se je nekoliko zjasnilo, se nam je pokazala zima v vsej svoji beli krasoti — po naših planinah namreč. Le-te so dobile do 1000 m nižine belo odejo — prav na debelo — kakor sredi najdebelejših zim. In posledice? Ljube lastavice so nas hipoma zapustile, drevje otrasa svoj zeleni kras, a cvetke povešajo svoje oventane glavice — ljudje pa hito iskat gorkejšo obleko. — Upajmo, da nas oktober odškoduje, kar nam je pokvaril september.

Iz Železnikov. Naši klerikalci se zopet pripravljajo na novo igro. Vsak večer imajo sestanke Marijine device in čuki, izprehajajo se gorindol tako, da je jako živahen promet na večer po trgu in čudimo se, kako da jih Strajnar ne ovadi radi kaljenja nočnega miru, ker on to rad dela. In kako moderne so postale naše Marijine device! Ponosno se izprehajajo ponoči po našem tistem trgu ter po fantovsko pušijo cigarete in veselo in pomembno se smehljajo, ko krožijo okrog njih čuki. Župniku se to gotovo dopade, ker on je aranžer te igre, ter gotovo smatra te nočne izprehode čukov in Marijinih devic za bogu dopadljive, ker greh na katoliški podlagi ni več greh, ampak dobro delo. Tako si on predstavlja delovanje izobraževalnega društva. — V nedeljo je župnik tudi zelo hvall na prižnici Lukelnovo mamo, češ, da si je spletla krono za nebeško kraljevstvo že s tem, ker je pripomogla pri volitvah župniku do zmage. Seveda Valentinu kaj takega ugaja in se nič ne zmeni, ako je škodovala svojemu predobremu možu, kateremu je radi tega prikrajšala gotovo marsikako uro življenja. Prav tako je povzročila teške dneve svojemu očetu tudi Režika, članica Marijine družbe, ki mu je zabranila na sirov način, da ni šel volit tako, kakor mu je velevalo srce in si s tem odtujil vse svoje prijatelje, dopadljivo more biti kaj takega le župniku, toda poštenim in značajnim ljudem pa ne.

Iz Železnikov. Preobrat v cerkvi se vedno bolj kaže. Naši predniki so sezidali cerkev z namenom, da bi se božja beseda oznanjevala, kar se je tudi dolgo delalo tako, toda baš zadnji čas, odkar imamo sedajnega župnika Marčiča, se je to vse izpremenilo. Iz prižnice se samo hujska, debele, trebušne in opravljive ženske hvall, iz ubogih mož se pa norčuje, ki so podlegli ženskam. Druge pa, kateri se ne klanjajo tem razgrajaju, pa izreka prokletstvo nad njim in njihovimi otroci. Tatove in obrekovalce pomiluje, če so bili obsojeni, kot da bi bili nedolžni, in jih povzdiguje kot katoliške mučenike, čeprav je segla nanje sama roka pravice. Kakšen utis so napravili v nedeljo vsi trije cerkveni govorniki na ljudstvo, naj navedemo sledeče: Nekateri so se razgovarjali: danes je bil fajmošter gvišno pijan, drugi so zopet rekli, da bode prav kmalu zblaznel, klerikalci pa so si šepetali: danes so pa gospod fajmošter zopet fest nahnulili liberalce. Ali se tako pravi oznanjevati lepe Kristusove nauke, dragi Marčič? Smili se nam pa po pravici mladina, katera mora poslušati to razsanjanje in hujskanje. Naj dela Marčič, kar hoče, ker to nam nič ni mar; odgovor na vse to izzivanje naj bode ta, da se tembolj okrepimo in skrbimo za gospodarski procvit naše občine, izobrazbo našega ljudstva ter napredek naših društev.

Moravče. (Zadružni dom.) Že lani je začela Posojilnica in hranilnica v Moravčah graditi na najlepšem prostoru v vasi prepotrebni in dolgo pričakovani Zadružni dom. Stavba je letos toliko napredovala, da so zadnje dni že izvršili mizarska dela in potlakali prostore: upati je, da se stavba o Vseh svetih odda svojem namenu, če že ne vsa, pa vsaj deloma. Stavba obstoji iz visokega pritličja in enega nadstropja. V podzemlju se nahajajo jako svetli in prostorni kletni prostori; porabili se bodo deloma za kleti, za mlekarno, ki je nastanjena sedaj v neprikladnih prostorih, nadalje za pekarijo in za šrambo umetnih gnojil. V visokem pritličju bodo imeli svoje uradne prostore: Posojilnica in hranilnica, orožniška postaja in c. kr. poštni in brzojavni urad. Prvo nadstropje se porabi za zasebna stanovanja zlasti za letovišnike, katerih vedno več prihaja, v Moravče v poletnem času. Razen tega ima prvo nadstropje lepo in ukusno urejeno dvorano in galerijo za razne zabavne in poučne prireditve (gledališke igre, koncerte, poljudna predavanja itd.) Da se je zgradil Zadružni dom, ki je poseben kras lepemu trgu Moravče, to je za sluga nadučitelja in tajnika Posojilnice in hranilnice v Moravčah — gospoda Janka Tomana.

Sejmi prih. teden na Gorenjskem: 29. na Doyjem, v Mengišu, v Lescah.

Godovi prihodnjega tedna:

25. Kleofa, Taša, Uros; 26. Ciprijan, Justina, Ljubivoj, Stojslava, Provomila; 27. Kozma in Damjan, Kaj, Radomira, Vojdrag; 28. Venčeslav, Marcijal, Salamon, Častimir, Vidica; 29. Mihael, Evtihij, Voja, Bogomir; 30. Hieronim, Jekica, Jeronima; 1. oktobra. Romigij, Areta, Pribimir, Dragota, Blažena.

Umetnost in književnost

Zbirka avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku. VI. zvezek. Predpisi o nespornih pravnih stvareh. Uredil dr. Edvard Volčič, c. kr. dež. sod. svetnik v Rudolfovem. — V Ljubljani 1910. Izdalo in založilo društvo «Pravnik». Natisnil A. Slatnar v Kamniku. — To knjigo smo že priporočali. Slovenski Pravnik, oziroma «Mesečnik pravnika» društva v Zagrebu pravita o njej: «S to sedaj izšlo knjigo smo storili lep korak naprej. Domačemu pravniku že dobro dene, da ima konečno v rokah zakone v jeziku, v katerem jih sleherni dan upotreblja, v katerem se jih pa nikdar učil ni. Ta zbirka, obsegajoča — da se ma kratko izrazimo — notarski red, zapuščinski patent in predpise o sodnih depositih, pa je vrhu tega tako urejena ter opremljena z odločbami vzhovvega, odnosno upravnega sodišča, da je poln pripomoček za vsakdanjo rabo praktika in da se vseskozi lahko meri z dotično nemško izdajo v Manzovi zbirki. Tudi vnanja oblika je odlična in tisek je, če nas oko ne moti, celo lepši in prikupljivejši, nego je bil v nekaterih prejšnjih zvezkih te zbirke. Zvezek sestaja pravzaprav iz treh samostojnih oddelkov, ki so vsak zase paginirani (162 strani, odnosa 359 in 119), imajo vsak svoj predgovor urednika dr. Volčiča. Če se promotri celokupni zvezek, mora se priznati, da je bilo treba zanj mnogo nelahkega, ker podrobnega in proučnega dela, in navadnost čuditi se je vztrajnosti in poštvalnosti g. deželnosodnega svetnika dr. Volčiča, ki je na ta način v štirih letih priredil kar štiri obsežne knjige in pri tem imel še vse skrbi z neprijetno manipulacijo. Pričujoča knjiga ustreza povsem svojim stvarnim namenom. Vsak oddelek ima tudi svoje stvarno kazalo v slovenskem in hrvatskem jeziku». Odlični hrvatski «Mesečnik» je priobčil v št. 8. in 9. o vsem jako laskavo oceno, katero zaključuje z naslednjimi značilnimi besedami: «Po našem bi mnenju trebali, da se ovom sbirkom avstrijskih zakona služe i vai hrvatski pravnici, najpače oni v Avstriji, pošto in onako svoje nemaju, a autor jim je omogućio uporabu, navešii vse hrvatske izraze, koji se bitno razlikuju od slovenskih. Kad i ne bi bilo medju nama enako živog saobraštaja, kakav doista jest, več činjenica, što smo jedan narod, mora da nas nuka, da naučimo pravne izraze jednoga i drugoga dijela naroda, da uzmognemo lakčom rabiti svaku našu pravnu knjigu, a ne pozitati za nje-mačkom ili talijanskom i ondje, gdje imamo svoju, samo pisano drugim narječjem.» Upajmo torej, da ta knjiga ne bo obležala v zalogi, marveč prisla povsod, kamor spada, v rabo, kakor zasluži. Knjiga seveda ni samo za pravnike temveč posebno za občinske in druge urade ter spoh za vsakega, ki želi pouka v navednih stvareh. Dobiva se vezana za 7 K po knjigarnah sploh in pri uredniku v Novem mestu.

V Kranju, dne 24. septembra 1910.

Kranjski deželni zbor je sklican na dan 5. oktobra.

Spravne konference med Čehi in Nemci v Pragi so se po poročilih listov ugodno završile, tako da se bo lahko vršilo zasedanje deželnega zbora vsaj za nekoliko sei.

Nemški cesar na Dunaju. Nemški cesar je prišel na lov na Ogrsko, potem se je podal tudi na Dunaj. Mestni svet dunajski je votiral 20 000 K v namen, da so se okrasile ulice in magistrat povodom bivanja nemškega cesarja na Dunaju.

Passive resistance na južni železnici je konec. Ugodnosti, katere je ponudilo ravnateljstvo, so sprejeli z zadovoljstvom. Železniški uradniki so dosegli lepo zmago.

Novičar.

Naročnikom! Na koncu tretjega četrtletja smo. Prosimo uljudno ponovno vse zamudne naročnike, da poravnajo čimprej svoj dolg.

Občinske volitve v Kranju so razpisane in se vrše, in sicer voli III razred dne 28. t. m. ob devetih dopoldne v občinski hiši št. 27 v Pungratu; II. razred dne 29. t. m. ob treh popoldne v mestni hiši št. 1; I razred dne 29. t. m. ob štirih popoldne v mestni hiši št. 1. — Izmed starih občinskih odbornikov izstopijo iz odbora naslednji gg.: Dr. Edv. Šavnik, dr. Josip Kušar, Anton Korosec, Ivan Rakovec, Alojzij Pečnik, Konrad Pučnik in Josip Kovač. — Kot kandidati od narodno-napredne strani so se določili tile gg.: Za I. razred kot odborniki: Vilko Rus, Karel Šavnik, dr. Val. Štepihar, Josip Tajnik, dr. Lj. Tree in Anton Zupan; kot namestniki pa: Friderik Badiura, dr. Vlad. Herle in Karel Krivanec. — Za II. razred kot odborniki: Fran Grobath, Franc in Josip

Krenner, Josip Majdič, Makso Pirnat in Ferdinand Polak; kot namestniki pa: Konrad Geiger, Franc Jezeršek in Franc Savnik. — Za III. razred kot odborniki: Ivan Jsgodič, Cyril Pirc, Ivan Potočnik, Lovro Rebolj, Janko Savjov in Anton Sinkovec star.; kot namestniki pa: Anton Adamič, Matija Azman in Rudolf Jereb. — Prvi razred šteje 64, drugi 31 in tretji 490 volilcev.

Iz zadnje seje trgoveške in obrtniške zbornice. Predsednik Lavrenčič omenja, da se je zbornica obrnila na poštno ravnateljstvo v Trst zaradi poddržavljenja poštne urada v Kranju. Ta korak je bil zopet brezuspešen. Tudi posebna deputacija je bila v tej zadevi pri dvornem svetniku Pattajju, toda odgovor je bil tudi brezuspešen. — Zbornični svetnik Hafner pravi, da je zbornica sklenila že pred časom, napraviti potrebne korake za povečanje kolodvora v Škofji Loki. V tem oziru je bil tudi tajnik g. dr. Windischer pri ravnateljstvu državnih železnic v Trstu, kjer je tozadevno posredoval. Predlaga, naj gre še enkrat k ravnateljstvu v Trst, urgirat vso zadevo. Zbornični svetnik predlaga, naj gre g. Hafner. Sprejeto.

Z resnico na dan. Proti g. Iv. Stupici, učitelju v Dražgošah se je uprizorila od strani tamošnjega župnika pri občinskih in šolskih oblastih gonja na podlagi docela neresničnih podatkov. V četrtek, dne 22. t. m. se je izkazalo pri sodišču v Škofji Loki, da so vsi ti podatki ne samo neresnični, nego docela lažnivi. Po izidu dokazovanja je bil župnik g. Anton Pfajfar obsojen na 50 kron globe, soobtožena Janez in Jože Demšar pa vsak na 24 ur zapora, to pa le vsled obtožbenice prošnje, naj se jima kazen pod najnižjo mero izreče, ker sta bila očitveno zapeljana. Ko postane obsodba pravomočna, izpregovorimo o tem zanimivem in za sedanje razmere tako značilnem slučaju, kaj več.

Oktoberki vozniki red je došel danes. Najnovejši v njem je to, da je vpeljan nov vlak, ki bo vozil z Jesenic ob 8 18 zjutraj, iz Kranja ob 9 27 dopoldne in pride v Ljubljano juž. kol. ob 10 12 dopoldne.

Oktoberki zimski vozniki red izide v naši tiskarni prihodnji teden. Opozorjamo že danes na to. **Prememba poseti.** Gospod Janko Potusek, brivec v Kranju, je prodal svojo hišo za 17 000 K g. Francu Tavčarju, vodju elektrarne v Kranju.

Ljudska šola v Kranju. Štirirazredna deška ljudska šola v Kranju šteje začetkom šolskega leta 1910/11 183 dečkov, ki se takole razdele na štiri osnovne razrede: I. 33, II. 46, III. 61, IV. 43. Na šoli poučujejo štiri stalni učitelji, dva kateheta in ena namestna učiteljica. Učitelj Alojzij Novak ima za šolsko leto 1910 11 dopust, da se pripravi za izpit za meščanske šole; nadomešča ga absolvirana učiteljska kandidatinja gdč. Marija Novak. — Petrazredno dekliško ljudsko šolo v Kranju pohaja 199 deklic; posamezni razredi štejejo: I. 34, II. 39, III. 49, IV. 41 in V. 36 deklic. Peti dekliški razred vzdržuje mestna občina in v ta namen plačuje eno učiteljsko moč z — 200 K na leto.

Cesarja Franca Jožefa gimnazija v Kranju šteje začetkom šolskega leta 1910/11 326 rednih javnih učencev in 15 hospitantinj, ki se takole porazdele na 8 osnovnih in 2 vspretna razreda: I a 33 (in 3 hospitantinje), I b 33 (in 3 hospitantinje) II a 25 (in 9 hospitantinj), II b 35, III. 48, IV. 48, V. 32, VI. 29, VII. 16 in VIII. 27. Zavod je štel začetkom šolskega leta 1909/10 samo 309 javnih učencev in 11 hospitantinj, torej je letos naraslo število za 21 učencev. — Od dovoljenih 16 ponavljalnih izpitov je imelo 8 ugoden, 6 neugoden vspeh, dva učenca se jih nista udeležila. — Učiteljski zbor šteje 13 stalnih učiteljev, 5 namestnih in 1 pomožnega učitelja. Izmed stalnih učiteljev sta dobila za leto 1910/11 dva celoleten dopust, namreč France Komatar, da spiše šolsko knjigo za zgodovinski pouk (novi vek) in Anton Susnik zaradi bolezni, Janez Grafenauer pa je pridelen v službovanje I. državni gimnaziji v Ljubljani. — Kot namestni učitelji so nameščeni ti-le gospodje: France Dolžan, Robert Kenda, Janez Krajer, Jožef Malnar in dr. Franc Mischitz; razen tega je krajski gimnaziji dodeljen v službovanje gospod dr. Jožef Mencej, profesor na višji realki v Idriji.

Matura v Kranju. Na cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se je vršila dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne pod predsedstvom g. Franca Hubada, c. kr. deželne šolskega nadzornika, ustmena matura v jesenskem terminu. Delala sta je osmošolca Ladislav Gabršek iz Krškega in Štefan Pajtar iz Bukovega na Primorskem in bila spoznana za zrela.

V mestni ječi umrla. Dvainseddesetletna mestna uboga v Kranju, Barbara Kozjek, ki je bila močno udana pijaci, se je pijana potikala dne 17. t. m. popoldne po mestu. Mestna redarja sta jo z veliko težavo spravila v mestno ječo; imela je navado razsajati, kadar je bila pijana. Ker pa je to pot postalo v ječi kmalu mirno, ko so jo zaprli, je šel eden stražnikov v ječo. Videl je, da umira. Poklicali so okrajnega zdravnika gospoda dr. Edvarda Šavnika, ki je mogel le konstatirati njeno smrt.

Konj ukradel je nekdo danes ponoči posestniku Kukovcu v Britofu pri Kranju. Konj je vreden 600 kron.

Šolska vest. Za provizoričnega učitelja na ljudski šoli v Cerkljah je imenovan g. Peter Jocič. **Novoga župana** so volili minuli četrtek v Senčurju. Izvoljen je Janez Blagne, po domače Martnjek. Novi župan je takoj izprosil tudi občinskega tajnika.

Poslanec Pogučnik — ranjen pri železniški nesreči v Rottenmannu. Državni poslanec in podpredsednik poslanske zbornice Josip Pogučnik se je vozil z Dunaja z brzovlakom št. 101, ki je nato trčil pri Rottenmannu skupaj s tržaškim brzovlakom št. 103. Gospod poslanec se je vozil v tretjem vagonu odspredaj. Ko se je prigodila katastrofa, ga je vrglo v nasprotno steno vagona, nanj pa so se vsuli kovčegi in razna druga prtljaga. Gosp. poslanec je pri tem pretresel možek in sploh celo živčevje.

Umrl je v Trstu dne 19. t. m. gosp. Makso Jeglič, nadrevident drž. žel. in transportni kontrolor na progi Trst-Pulj. Pripeljali so ga v Podbrezje. N. v m. p.!

Prvi sneg je ta teden zapadel po Gorenjskem, tako na Dovjem, Kranjski gori i. t. d.

Dragoceno priznanje. 4. septembra so zborovali „vrti“ „Orli“ na Brezjah. O tem zborovanju poroča „Slovenec“ z dne 22. septembra 1910 na strani 2. sledeče: „Nravno življenje (namreč „Orlov“). Zveza Orlov naroča strogo vsem okrožjem, da na podrejene jim odseke pazijo, zlasti kar se tiče npravnega življenja članov, preprečijo predvsem občevanje z nasprotniki, ki utegne izpriditi naše fante, gledajo na to, da ohrani odsek dobro ime (aha) med ljudstvom in brezobzirno zatirajo vsako pijančevanje, ponočevanje, nesodobno govorjenje in pregrešno življenje; imajo naj glede tega vse odseke natančno v evidenci, pri revizijah povdarjajo vedno te točke, Zvezo o tem po potrebi informirajo, zoper krivice pa stopajo po določilih „Mladeniške organizacije“ in „Zlate knjige“. (To mora biti cvet — ti „Orli“! Op. stavca.)

Kakšen razloček je med gerentom Čebuljem in komisarjem Lašanom? (Nobenega! Kajti deželna vlada je postavila oba na čelo naprednima občinama na ljubo Nemcem in klerikalcem.)

Dar „Stov. planinsko društvo v Ljubljani“ je prejelo za Aljažev dom 2000 K državne podpore, a nemški „Alpenverein“ pa 1000 K za svoje namene.

Loški dilantje uprizore v soboto, 24. sept. 1910 točno ob pol 9. uri zvečer v prostorih „Narodne Čitalnice“ m. mestno šaloigro s petjem v treh dejanjih „Cigani“. Čas: Sedeži I. do 3 vrste 1 K, ostali sedeži 60 v, stojišča 20 v. Takoj drugi dan, v nedeljo, točno ob 4. uri popoldne se v istih prostorih ponovi igra kot ljudska predstava ob znižanih cenah. Ker je del častega dobička namenjen „Društvu za povzdigo sejmov v Škofji Loki“, se preplačila hvaležno sprejemajo. Na mnogobrojno udeležbo vabijo prireditelji.

Dunajski turist — ponesrečil na Mangartu. O nesreči, ki se je zgodila na Mangartu, se poroča podrobno; Oba dunajska turista sta že v sredo prispela na Mangart in nato v petek odpovala na Velnico. Ko sta okoli dveh prispela do neke strme pečine, sta se privezala na vrh. Turist Schattauer je šel naprej. Nenadoma pa se odtrga neka skala, pretrga vrv, nakar je turist Herz padel v 500 metrov globok prepad. Bil je na mestu mrtev. Schattauer je nato dospel ob sedmih v Belopeč in obvestil orožnike o nesreči. Truplo ponesrečenca so prenesli na belopeško pokopališče.

Nesreči v Trzinu. V nedeljo, 11. t. m. se je ubil Perkotov hlapec Franc Toporič. Že popoldne je poplaval po gostilnah. Na večer je obležal vinjen pred orožniško postajo. Spravili so ga pokonci, nakar je odšel proti domu. Oko 11. ure ponoči je padel blizu domačega dvorišča v neko prazno usnjarsko jamo ter ondi mrtev obležal. — V soboto, 17. t. m. je sedel na oknu čevljarke tovarne Kozina pomočnik Lovrenc Henigman ter poizkušal telovaditi na železnem drogu, ki je pritrjen na oknu. Izgubil je ravnotežje ter nesrečno padel na tla iz drugega nadstropja, kjer je nezavesten obležal. Zdravnik dr. Havlina je obvezal rano na treh prstih, ki so zlomljeni in na glavi. Ponesrečeni je kmalu prišel k zavesti. Zvečer so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Na Bledu že dolgo časa ni bilo toliko tujcev, kakor letos, dasi je v začetku sezona radi neprestanega slabega vremena slabo kazalo. Tekoča številka v zadnjem zdravniškem listu izkazuje do 7000 tujcev, kar je za Bled zelo veliko. Bled se je sedaj že skoro popolnoma izpraznil.

Iz Kamnika poročajo: Kadar klerikalcem zmanjka argumentov, tedaj se zatečejo h kolu. Citateljem „Gorenjca“ smo že zadnjič opisali, kako je Tine Benkovič priložil g. Logarju zausnico, kar mu je slednji pri sestanku meščanske korporacije povedal par krepkih. G. Logar si je za doščenje poiskal drugod — pred sodiščem. Ta teden je stal klerikalni pretepač Benkovič pred kazenskim sodnikom v Kamniku. In klofuta, katero je Benkovič dobil pred sodiščem, je mnogo občutnejša, kakor bi bilo par klofut, ki bi jih bil morda takoj dobil od Logarja. Tine Benkovič je bil obsojen v denarno globo v znesku 40 kron, oziroma 48 ur zapora in v povračilo stroškov,

ki bodo najbrž tudi precej narasli, ker je imel tožnik zastopnika iz Ljubljane. To pa bržkone še ne bo vsa kazen, kajti tožnik se je pritožil proti prenizko odmerjeni kazni. Tako se vračajo klerikalne zausnice!

Žegnanje v Kamniški Bistrici. V nedeljo, dne 25. t. m. se zaključilo letošnja sezona v Kamniški Bistrici. Ob tej priliki bo tam žegnanje. Dopoldne ob 10. uri bo imel g. Janko Mlakar, odbornik S. P. D., v tamošnji kapelici maso, na kar se razvije v koči in koli nje posta planinska zabava. Na bero vabimo vse prijatelje planinstva, dobre vinske kapljice in boba, ki ga priredi oskrbnica koč, izborna kuharica gdč. Marica Jerajeva. Koča bo lepo okrašena z zelenjemo, postavljeni bodo tudi slavoloki. Ker vozi v nedeljo zadnji večerni vlak iz Kamnika ob 9. uri 20 minut, nadejati se je vsled ugodne železniške zveze prav obilne udeležbe. Zanimanje za to prireditev je tudi med preprostim ljudstvom, med domačini, veliko. V nedeljo dopoldne ob devetih bodo na postaji v Kamniku pripravljani vozovi za Stahovico za izletnike. Vstopnine v koč v nedeljo ni nič.

Gledališko društvo na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 25. septembra 1910 v dvorani pri Jelenu na Savi „Ugrabljeni Sabinke“. Burka v starih dejanjih. Soisala Franček in Pavel Schöathan, posloven I. E. Gangl. Pri predstavi sodeluje slavni tamburaški zbor jeseniškega „Sekola“. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste K 1 60, II. vrste K 1 20, III. vrste 80 vin., stojišča 40 vin., galerija 50 vin.

Z Jesenic nam poročajo: Naš „slavnoznan“ gerent Čebulj misli iti na vsak način na „petdnevni“ dopust. Ker je pa sedaj ravno zapadel sneg v Kranjski gori in vlada tam že pravcata zima, se boji g. gerent za svoje rahlo zdravje in sedaj gre govorica, da jo misli popihati v Ljubljano na „petdnevni“ oddih, kjer je prijetnejše, zabave bo dovolj, posebno če pridejo selška dekleta igrati Krekov „Turški kriz“. — G. gerent je tudi že sit in sicer do grla svojega težavega posla — a ne šivanke, temveč županovanja in davno bi že bil spregel — tako govori namreč on — ko bi ga „visje“ oblasti ne silile, da mora še dalje „garati“. Takih gerentov ne premore veliko Kranjska vojvodinja in čudimo se le, da se ga ni spomnil naš Ted, ko je iskal za ljubljansko občino gerenta.

Iz Bohinjskega kota nam pišejo: V županstvu Boh. Bele pasuje župnik Mrak, mož, ki je vreden svojega imena. Na papirju je župan obsežnega županstva Boh. Bele J. Burja, toda mož županuje že skoro leto dni preveč kakor mu dovoljuje postava. Dne 19. dec. 1909 je že menda bila končana reklamacijska doba za nove občinske volitve. In čuda! Danes stejmo 25. september 1910 a o občinskih volitvah ni ne duha ne sluha. Kam so zginele volilni zapisniki? G. c. kr. okraj. glavarja Župneka uljudno prosimo, da stori tej nezakonitosti že enkrat konec. To je naš prvi in zadnji opomin.

Iz Črnega grabna. V Krašnji je vendar odzvonilo farskemu gospodarstvu v občini. Županom je bil izvoljen g. France Klopčič iz Spod. Lok svetovalcem pa Janez Klopčič iz Krašnje, Gregor Maselj iz Spod. Lok in Janez Resnik iz Kranjegabrda. V Dobi županom g. Anton Videmšek svetovalcem pa gg. Miha Birka, Janez Piš in France Strukelj vsi iz Doba.

Kmetijska podružnica na Dobravi pri Podnartu je priredila v nedeljo, 11. kimovca t. l. ob 1/4. uri popolne veselice spredstavo: „Eno uro doktor“. V nedeljo, 18. kimovca pa je isto ponavljala. Obakrat je bila veselica dobro obiskana, zlasti smo opazili veliko Radovljčanov. Podružnica je prejela za svoje namene lepo vsoto. Igralke kakor igralci so častno izvršili svojo nalogo, za kar naj jim je najiskrenejša zahvala. Obenem se najuljudneje zahvaljujemo davčnemu oficijalu g. J. Pernetu iz Radovljice, ki je veliko pripomogel, da je imela predstava boljši vtis. Zahvalujemo se dalje tudi slavnemu gasilnemu društvu iz Ljubljane, ki nam je blagohotno posodila kulise za predstavo.

Zgradba telefonskega omrežja na Gorenjskem. Trgoveška in obrtniška zbornica za Kranjsko se že deset let trudi za zgraditev telefonskega omrežja na Gorenjskem. Zadeva pa dolgo časa ni mogla priti do pravih uspehov. Glavna ovira pri tem je bila zahteva poštne uprave, naj interese prispevajo 30 odstotkov k zgradbenim stroškom. Trgoveški in obrtniški zbornici se je končno po velikem prizadevanju vendarle posrečilo leta 1908, da so interese zagotovili 10 odstotni prispevek k zgradbenim stroškom. Poštno ravnateljstvo v Trstu je nato predlagalo trgovinskemu ministrstvu, naj se ta telefonična proga izvrši. V svrhu priprave tega projekta je zbornica naprosila oba jugoslovanska kluba v državni zbornici za intervencijo. Toda vse to ni imelo uspeha. Trgovinsko ministrstvo je meseca julija tekočega leta vso stvar vrnilo zbornici s pristavkom, da vztraja ministrstvo pri tem, da morajo interese 30 odstotkov prispevati k zgradbenim stroškom, obenem se pa mora zagotoviti primerno število telefonskih naročnikov v posameznih tozadevnih krajih. V zaletu seji se je sprejel predlog, naj zbornica znova začne s pogajanjem zaradi prispevkov interesov in zaradi nabiranja telefonskih naročnikov.

Z Ribnega. Ogenj smo imeli pretečeni petek, 16. t. m. in sicer je pogorel posestnik I. Pfeifer po domače Kovač. Pričelo je goret okrog 10, ure dopoldne. Mož je bil na delu v Bohinju, starejša sina sta otavo kosila, doma so bili le hudo bolna žena in mali otroci. Pogorelo je vse ostreže, kakor tudi ves letošnji pridelek, kar ga je imel spravljene. Na lice mesta so takoj prihiteli domači gasilci, dalje gasilci z Bleda in Radovljice. Pri gašenju se je posebno odlikoval profesorski kandidat g. I. Janc iz Radovljice, ki zasluži javne pohvale. Pogorelec je bil zavarovan pri zavarovalnici „Dunav“. Čudno je, da je Kovač ravno pred štirimi leti v tem času tudi pogorel. Zažgali so menda otroci.

Novo kmetijsko društvo za Kranj in okolice, reg. zadr. z omejeno zavezo, se je te dni vpisalo v zadržni register. Naj navedemo samo nekaj odstavkov: Zadruga se opira na zadržna pravila z dne 5. septembra 1910, ima svoj sedež v Kranju in namen: a) razpečavati in predelavati kmetijske pridelke in obrtne izdelke svojih udov; b) oskrbovati svojim udom gospodarske in obrtne potrebščine vsake vrste; c) ustanovljati in vzdržavati zadržna skladišča; č) nabavljati kmetijske stroje in iste posojevati udom; d) pospeševati sploh kmetijsko gospodarstvo svojih udov, zlasti s tem: 1. snuje naprave in naredbe v povzdigo kmetijstva in domače obrti svojih udov; 2. daje v gospodarskih zadevah svojim članom svete; 3. prireja poučne gospodarske shode in razstave, ter izdaja primerne knjige in tiskovine. Načelstvo obstoji iz načelnika, njegovega namestnika in pet odbornikov, katere izvoli občni zbor za tri leta. Tačasni udje načelstva so: Anton Koblar, dekan v Kranju, načelnik; Janez Strupi, posestnik na Rupi, nač. namestnik; Peter Pokorn, posestnik na Primskovem 32; Janez Fende, posestnik na Primskovem 31; Franc Grašič, posestnik na Klancu 19; Jernej Pilar, posestnik na Rupi; Franc Žibert, posestnik na Primskovem 43. Iz sestave te listine je že razvidno, kaj namerava prečastiti gospod Koblar. Iz Kranja niso vzeli niti enega posestnika, niti iz Stražišča, Bitenj, Čirč, Šenčurja i. t. d. Je popolnoma prozorno, kam pes moli taco.

Poštarne razmere na Bledu. Odondot pišejo: Ze večkrat smo se pritožili in prosili, da se vsled povzdiga tujskega prometa tukaj ustanovi nov prepotreben poštni urad v bližini novega kolodvora. Vzrokov je tisoč — toda že zopet nas niso uslišali. Ima pač gospod dvorni svetnik Pattay druge neprijetne skrbi. Sedaj hočemo se pri ministru na Dunaju zahtevati svoje pravo. Tako obljuben kraj, več velikih hotelov, železniški urad, polno tujcev — pa ti v tej blaženi Avstriji peljejo pisma in časopise, sploh vso vožno pošto, pred nosom naprej čez Jesenice v Lesca, odtod šele na Bled — pa na one stran jezera, pol ure hoda, če ne dalj od zgoraj navedenega kraja. Za boga, kakaj ne vozijo pošto na Triglav, odtod pa čez Benetke šele k nam!!! Tujci se jeze, reklamirajo, delajo se hudi dovtipi, a vse zaman! Naši poslanci pa spe. Sicer je bil letos naš klerikalni general dr. Šušteršič — Seine Hoheit — tukaj na oddihu in tudi Božidar Černe z Iblame se je tu opletal — a zaželjenega poštnega urada, ki je tako potreben, še ne bo! Pač pa se na vseh koncih in krajih nemakutari; v slabih nemških hotelih te še ne postrežejo, če slovensko zahtevaš. Tujci Čehi se temu zelo čudijo, a brez vzroka. Priredilo je domače gasilno društvo veselico, seveda so morali biti tudi nemški plakati, a tujcev itak ni bilo blizu. Le več ponosa, Blejci, pa bo tudi več cvenka prišlo v deželo.

Služatelj o. in kr. živinozdravniške visoke šole na Dunaju s Kranjskega podeljuje deželni odbor kranjski podporo pod pogojem, da se obvežejo, po končanih študijah prositi za mesto deželnega živinozdravnika na Kranjskem in kot taki delovati vsaj 3 leta. Prosnje se vlagajo potom rektorata navedene visoke šole. Priložiti jim je krstni list, domovnico in dokazila o študijah.

Sam naznanil svoj pogreb. V Orleansu je umrl 63 letni romanopisec Bousсенard. Pred svojo smrtjo je Bousсенard sam sestavil mrtvaški list ter ga odposlal svojim znancem. V listu naznanja, da ga je smrt njegove žene tako potala, da ne more več živeti. Pozdravlja vse svoje prijatelje ter jih povabi, naj se udeležijo njegovega pogreba, ki bo v ponedeljek, dne 12. septembra, četrta na dve popoldne. In kakor je mož naznanil, tako se je tudi zgodilo.

V pijanosti prodal hišo. Čevljar Steinhauserj oče sesterih otrok, je bil svoj čas prav priden obrtnik in si je celo pridobil lepo hišico. V zadnjem

času pa je začel popivati in je svojo obrt čisto zanemaril. Ko je zadnjič sedel pijan v gostilnici, mu je nekdo ponudil za hišico 2000 K — in čevljar jo je res prodal. Doma ga je zato seveda žena posteno ozmerjala, drugi dan pa so čevljarja našli pod streho obešenega. — Kupčija seveda ni veljavna, ker je Steinhauser ravnal v pijanosti.

Pozor, gostilničarji! Velik godbeni avtomat

dobro ohranjen, se za nizko ceno 217
proda. 3-1

Poizve se v gostilni pri „Fidru“ v Kranju.

P. n. slavnemu občinstvu se toplo priporoča
gorka, mrzla in pršna kopel 218 3-1
pri „Fidru“ v Kranju.

Pazite! Pazite!

Ugodni nakup 80.000 parov čevljev.
4 pari čevljev samo 10 kron.

Zaradi ustavitve plačil neke velike tovarne, mi je bilo naročeno, da prodam veliko zalogo čevljev izpod ceno. Zato pošiljam dva para čevljev za gospode in dva para damskih čevljev na trakove, rjave ali črne, galoširane, s trdo prbitim podplatom, elegantne, najnovejša fazona. Velikost po številki ali po meri v centimetrih.

Vsi 4 pari čevljev samo 10 kron.

6-1 Pošilja se po povzetju. Izmena dovoljena. 216

Erste Schuhwaren-Industrie Franc Humann,
Dunaj II., Aloggasse št. 3.

Naznanilo in priporočilo.

Usojam se podpisana naznaniti, da mi je deželna vlada v Ljubljani podelila

koncesijo za obrtno posredovanje služb in mest za obrtne pomožne delavke in ženske posle.

Potrudila se bom, da ustrezem kar najbolj vsem zahtevam in se v slučaju potrebe kar najtopleje priporočam

z odličnim spoštovanjem

Marija Lužar
Kranj št. 9.

211 2-2

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA,

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjirstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 88 52-27

valjični zastori (Rollbalken).

Keil-ov lak

najboljši lak za tla iz mehkega lesa

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 v.
Keil-ova pasta za čevlje po 80 v.
189 6-6

Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 v.
Keil-ovo leščilo za pode 90 v.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barv.h.

ima vedno v zalogi trdika **Fran Dolenz v Kranju.**

Črnomelj: Anton Zurec.
Idrija: Valentin Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franc Loy.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Novo mesto: I. Pisek.

Postojna: Anton Ditrich.
Radovljica: O. Homann.
Škofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.

Loterijska srečka dne 17. septembra t. l.
Gradec 58 15 45 1 56

prijatelj moj,
Gre na vsako pot z menoj!
Ker se večkrat z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljše krepčilo želodca!

Sladki in grenki.

Pazite na pristnost!

Posebno na kolodvorih!

Postavno varovano.

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo
samo z imenom

Schicht

in z znamko „J e l e n“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 5.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond K 450.000.

Podružnice v Spijetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

78 52-29

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun
ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Hranilne vloge

se obrestujejo po 5 odstotkov. Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilna, kreditna in stavbena družba

reg. zadruga z om. poročtvom.
Centrala Dunaj, 6. Theobaldgasse 4. — Uradna kontrola.

Domače hranilnice

se dobe zastavlj. 103 52—24

Le po knjigi

ki jo je izdala Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici, zamoreš pravilno pripravljati Pekafoto. Zah-tevaj jo, pošlje se ti zastavlj! 72 3—2

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.) Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo !!
:: že nad 20 milijonov kron. :: !!

Rezervni zaklad čez 400.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov. Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26—18

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Mastin

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom.

Tovarniška zaloga: 89 12—12

Lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Nikoli več!

ne menjam z mojim milom, odkar imam v rabi Bergmannove «Steckenpferd»-lijino mlečno milo (Znamka «Steckenpferd») od tvrdke Bergmann in Ko., Tešin ob L., ker je edino to milo najbolj učinkujoče vseh medicinskih mil proti solčnim pegam, kakor tudi v dosego lepega, mehkega in nežnega tainta. Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfimerijami i. t. d.

55 40—33

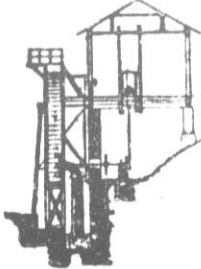
Stanovanje

s tremi sobami in kuhinjo se takoj odda.

Več se izve pri Francu Subadolniku, Savsko predmestje šte. 6 208 2—2

G. Tönnies

v Ljubljani 52-12
133

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna priporoča kot posebno žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

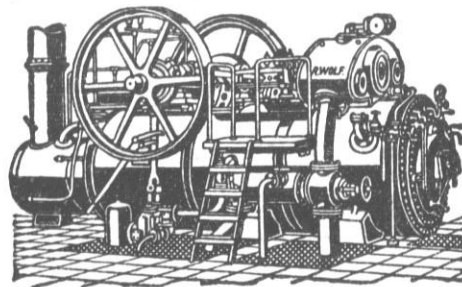
Hiša šte. 107 v Tržiču se odda takoj v najem.

Več pove upravnništvo „Gorenjca“. 215 2—1

Zagrebski Franck

kovarliško znamko priporočujemo kot najboljši pridaček za kavo!

Line 1909: zlata kolajna najvišje priznanje

R. Wolf Magdeburg Buckau

Filialka Dunaj, Dunaj III, Am Heumarkt 2

Vozeči in stoječi polnoparni in patentirani

lokomobili na vroči par

z 10 do 800 konjskih sil.

Najbolj gospodarski, najtrpežnejši in najsigurnejši stroji na moč za

249 26—25

use industrijske in gospodarske obrate.

Skupna izdelava nad 650.000 PS

Matija Ažman mizar : Kranj 123

nasproti klobučarja Ovčjaka

naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel obrt Mihaela Pantarja v Kranju

za izdelovanje mrtvaških krst

ker je bila hiša onega prodana.

92 6—26

Krste se dobe vsakovrstne in po najnižjih cenah.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi najvarnejši in največji zavod za nalaganje denarja v pol. okr. Radovljica na Gorenjskem

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 $\frac{1}{4}$ % od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti pripisuje dvakrat na leto h kapitalu, in sicer 30. rožnika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto. Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev — potrjenih pravil mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad 200.000 K. :: Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajo c. kr. sodnije in drugi c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici. — Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštno položnico, katere so vsakemu na razpolago. — Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 $\frac{1}{2}$, 19 $\frac{1}{2}$, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let. Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. Dolžnik mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 v manj. Nadalje dovoljuje tudi posojila na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zgleda naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

INGER

šivalni stroji

za vse le mogoče šivalne namene.

Dobe se v vseh naših prodajalnah.

SINGER Co., akcijska družba šivalnih strojev. 85 42-28

Podružnice povsod. Podružnice povsod. Kranj št. 53, nasproti c. kr. pošte.

Slab želodec ne prenese ničesar

in vsakdanji vzrok tega je: br. zlastnost, bolečina želodca, slabost, nerednosti v prebavljanju, glavobol i. t. d. Gotova odprava proti temu so 59 12-10

Kaiserjeve karamele iz melise.

Zdravniško preizkušene! Oživljuje, prebave pospešuje in želodec okrepuje sredstvo.

Zavoj po 20 in 40 vinarjev v lekarni v Trzinu.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega pulenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; p ima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega, puhanega 1 K 10 h; 1 kg vefinega snežnobelega puljenega 6 K 40 h, 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K, 7 K; belega finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernice, 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnika, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; samo pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 8 K, 8 K 50, 4 K; pernice, 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; zglavnice 90 cm dolge, 70 cm široke 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70; spodnje pernice iz mo nega, črtanega gradla 180 cm dolge, 116 cm široke 12 K 80 h, 14 K 80 h.

Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljena je zamena. Za neugajajoče se denar povrne.

S. Benisch, Dešenice št. 821, Češko.

Obsežni ceniki zastoj in franko. 192 50-5

10 kron dnevno!

Lahek zaslužek za vsakega v mestu in na deželi, tudi v majhnih krajih. Pošljite Vaš naslov po dopisnici na trdko Jakob König, Dunaj VII./3. Poštni urad 63.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 49 52-33

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata Eberl

črkoslikarja, lakirarja, stavbena in pohištvena pleskarja

Ljubljana Miklošičeva ulica 6, nasproti hot. 'Union'

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.

52-3

191 52-5

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki poštne prosti.

Pozor!

Zaloga gramofonov najnovejšega sistema. Plošče najlepših slovenskih komadov.

Ustanovljeno leta 1885.

Josip Pogačnik v Radovljici

krojaški mojster

Odlikovan 1909 na razstavah v Londonu in v Parizu s prvim darilom: častno diplomu, velikim zlatim častnim križcem in veliko zlato kolajno.

priporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in loyskih oblek ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoškega in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in ceno ter se sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela natančno po meri in izbranim kroju ter po želji naročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine, obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke, naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal bo stalen naročnik. 82 52-29

Vina

štajerska, dolenjska, goriška, vipavska, istrijska, dalmatinska, jamčeno pristna

ponuja po skrajno nizkih cenah

zadruga

282 52-42

Agro-Merkur

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Martinova oesta 20

Postajališče električne ceste

R. Lang

Martinova oesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 180-9

LJUBLJANA ::: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh oenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeoljaliteta: Gostilniški stoll.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički pc vsaki oonj.

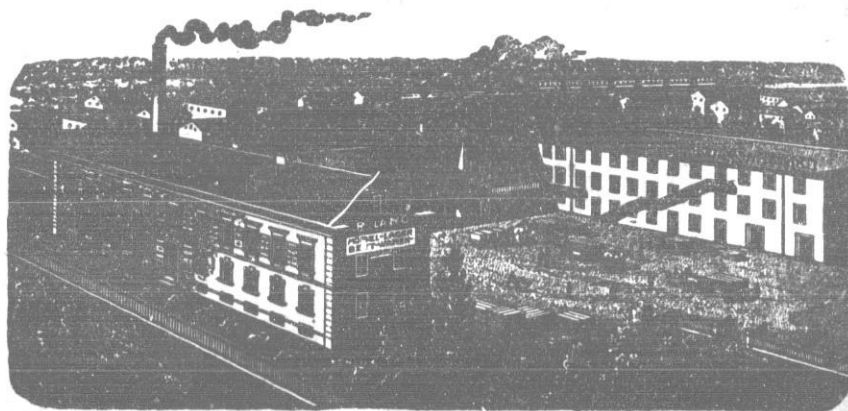
Modrool iz žilnatega omrežja, ajričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraaki.

Oprave za jedlino sobo, salono, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, oba-lalnik, miza, stensko ogledalo.

Špeoljaliteta v ne-vestnih balah. Ve-liko prostori, pri-tlično in v i. nad-stropju. Čudovito poceni za hotela, vile in za letovišča 52 gld.

17 85-29

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijenita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku
kamenarskem mojstru

Ljubljana
Kolodvorska
= ulica =

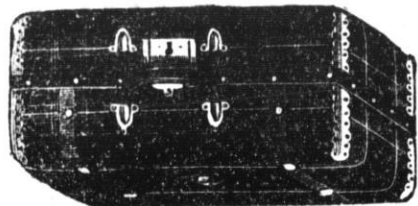
Anton Adamič

KRANJ :: Glavni trg.

Glavna zaloga: nasproti lekarne.
Podružnica: zraven župne cerkve.

176 13-9

svoje bogato založene trgovine galanterijskega, norimberškega modnega blaga, šolskih potrebščin, papirja, igrač in raznih pokrival. :: **Predtiskarija!**

Tovarniška zaloga otroških vozličkov in koččkov.

Cene radi pomanjkanja prostorov zelo ugodne!
Ne mudite prilike! Na debelo in drobno!

Konc. zobarski atelje

ni več v Kranju

od sedaj nadalje samo v

Ljubljani

Stritarjeva
ulica 7.
44 52-38

Konc. zobotehnični atelje

O. Seydl

205 52-3

: Edini : zobozdravniški tehniški .: atelje

v Kranju dr. Eduard Globočnik

v isti hiši, kjer je lekarna.
Ordinacije vsak dan, tudi ob nedeljah.

Ne zamenjajte mojega zobozdravniškega in zobotehniškega ateljeja s konc. zobarskim ateljejem, ki je v prejšnjih časih v Kranju ordiniral samo ob nedeljah.

Umetni zobje se izgotove v enem dnevu, popravila v nekoliko urah, začasna popravila takoj. Vsa zobotehniška dela izvršuje izkušen zobotehnik, ki je moj sodelavec že izpočetka in ki v tem poslu ostane tudi še nadalje. Tako mi je mogoče cenjenemu občinstvu garantirati za dovršeno delo. Atelje je opremljen z najmodernejšimi in najrazličnejšimi potrebščinami in pripomočki.

Glinaste peči 147 52-14

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Jzdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar.ul.7

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“

Poljudna zbirka potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih spisov za slovensko ljudstvo. Izhaja periodično, najmanj štirikrat na leto.

1. snopič: Cerkvene pristojbine ali štolnina z dodatkom Kako se določa kongrua?
 2. snopič: Kako naj sina oprostim vojaščine in druge važnejše določbe glede vojaške dolžnosti.
 3. snopič: HALLEYJEV KOMET (REPATICA)
 4. snopič: Bira, kongrua in cerkvena konkurenca
 5. snopič: Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“
 6. snopič: KAKO JE LEP VOJAŠKI STAN...
- Cena 20 vinarjev.
Dobiva se v založni tiskarni Iv. Pr. Lampret v Kranju ter v knjigarnah in trafikah.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rezervna zaklada
iznaša:

K 100.623.40

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6% :: Eskompirajo se tudi trgovske menice.

Denarni promet
v letu 1909:

K 4.000.000

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici

vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od

2.—6. ure pop. izvemži nedelje in praznike.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

181 52-8